

Imenitno kosanje 3464 pionirjev za bralne značke

Ko sem oni dan, no, bilo je prvega aprila, ampak vseeno čisto zares, stopila v dvorano kina Union, me je vse skupaj spominjalo na kakšno dobro matinejo. Bilo je namreč ob enajstih dopoldne in znano je, da študentje, dijaki in učenci ključnaka prav radi spreproščajo kakšno šolsko turo.

Pokrat pa se je na vsakem izmed sedežev sukala nemirna dečliška ali deška glavica, dvorano pa je preplavljalo tisto značilno šepetanje, vzkljanje, cepetanje in smeh, ki ga je kdajpaklad le za hipec prekinil tovaršiščin žugajoči prst in spustila pa vendar je bilo v dvorani slovesno vzdušje.

Na odru, na levi strani so sedeli v vrsti pionirji in mladinci, na desni pa so čakali na nastop zborček iz osnovne šole in mladi glasbeniki: srečanje mladih značkarjev iz vseh osnovnih šol občine Center, ki sta ga pripravili občinska zveza prijateljev mladine in občinska organizacija SZDL Ljubljana Center.

videli na odru ob strani. Recitirali so svoje pesmi in pripovedovali ali brali svoje črtice. Mnoge med njimi so bile resne, razmislijoče, kot pesem Bežala bi Neli Stošič ali prispevek Intervju s knjigo Terezije Plavc, drugim, hudomušnim, kot je bila denimo basen Zajčja pojedina Tomaža Pelka, pa smo se zopet prisrčno nasmejali.

Privedite je s svojo glasbeno točko popestrila Sintija Hafner, učenka šestega letnika glasbene šole, ki je zaigrala na flavto, zborček in harmonikarji pa so zapeli in zaigrali nekaj poskočnin.

In kot bi trenili, sta minili skoraj dve uri. Malo sem se še pomudila pri mladih pesnikih in pisateljih.

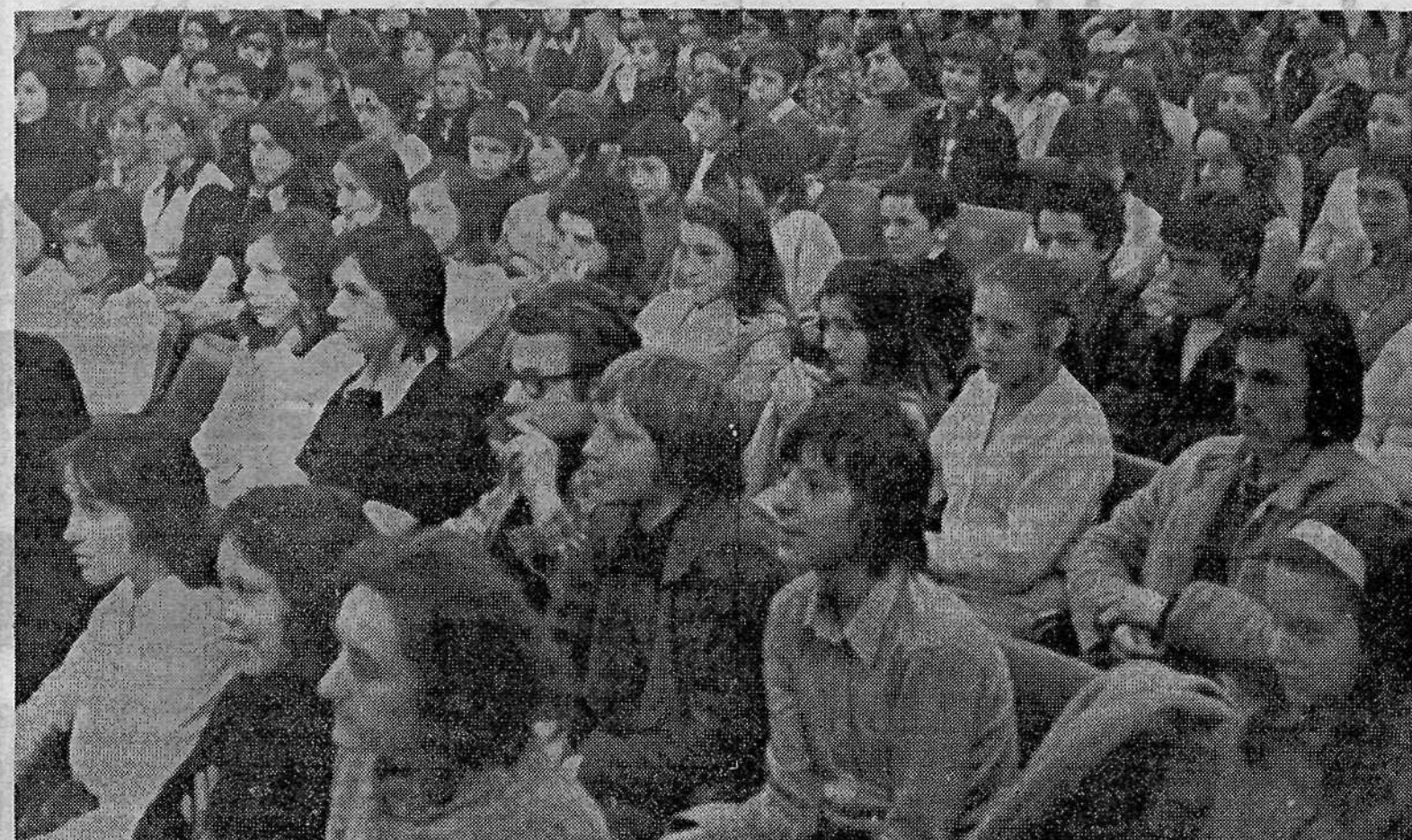
Najbolj pogumen je bil Tomaž Pelko, učenec petega razreda OŠ Toneta Tomšiča, ki je

ditvi pa je prebrala sošolkin spis. Veliko se ukvarja s plavanjem, dosti pa tudi bere, predvsem ob večerih, ko ima za to največ časa.

NELINIH 30 PESMI

Neli Stošič, učenka 8. razreda osnovne šole Prežihovega Voranca, je pesnica. Pesmica, ki jo je napisala v 6. razredu, pripoveduje o sestrici in mami in zdaj se ji zdi, kot sama pravi, malo otročja. Neli je zdaj osmošolka in o življenju razmišlja nekoliko drugače. V pesmi Bežala bi, da bi kdaj pa kdaj rada zbežala v sanjski svet, nekam drugam... potem jo življenje spet postavi na trdnino realna tla in spet se vse vrta naprej. Tako je življenje, pravi. Zdi se, da se snopič z okoli 30 pesmi in ni še lo pisala.

Tudi Draga Potočnjak, učenka 8. razreda osnovne šole Dr. Jožeta Potrča, je pesnica. Za svoje pesmi je že prejela nekaj nagrad, predstavila pa se je tudi na srečanju mladih pesnikov Jugoslavije v Pančevu. Tokrat smo slišali njeno Balado o mladosti. Le zakaj veje iz njenih pesmi tak temačen svet, kot ga sama imenuje? Pravi, da mladim pri nas res ni nič lučnega, toda vse to, kar stiši in bere, da se dogaja drugod, v Vietnamu, po svetu... to jo boli. Pisala bo tudi v srednji šoli, in če tam, denimo na gimnaziju, ne bodo imeli svojega glasila, bo skušala sama organizirati sošolce, da bi ga izdajali.

Velika Unionska dvorana je bila polna do zadnjega kotička, ko so se pod pokroviteljstvom občinske konference SZDL v njej ondan zbrali številni udeleženci gibanja za bralne značke — učenci in učenke iz osnovnih šol naše občine

NAD 3464 PIONIRJEV

Letos, tekmovalje teče že pet let, se je potegovalo za Bekovo, Seliškarjevo, Vorančovo in Kranjčovo bralno značko kar 3464 pionirjev ali 80 odstotkov vseh učencev osnovnih šol iz Centra.

DRAGA POTOČNJAK

Mladost saj to je lepa stvar

Mladost, saj to je lepa stvar, govore, pojejo, pišejo o njej. Ozem se stran in vidim bežo mladosti.

Tripljenje, lakota, vojne, vse to vidim v mislih skozi teniške prosojne. Pogled otrok, božnih, lačnih mi seže do srca. Oididem proč, spomin je le obraz mi jokajoč.

Milijone nas je dobrih in slabih ljudi, a peščica le, ki jim v pomoč tih.

Mlada sem in v meni živi nada, da tudi njim bo lepo, ki danes za srečo ne vedo.

»TO GIBANJE NE SME POSTATI VSAK DANJE«

Za kratek pogovor sem prosila tudi pisateljico Branko Jurco. Ideja o bralnih značkah se je rodila pred leti na Korškem, pripoveduje. Pisateljica, ki je že toliko napisala za mlade, ki zna živeti z mladimi, ne skriva navdušenja nad tem, da se je gibanje za bralne značke med mladimi tako razširilo. »Ochvaliti se treba prizadevanje učiteljev, mentorjev, ki skrbijo, da se pisana slovenska beseda širi med mladimi, skrbiti pa bo treba, da se to čudovito gibanje ne bi izrodilo v običajni šolski vsakdan, v nekaj talnega, kot je denimo obvezno šolsko čtivo,« je poudarila.

Želja, da bi lahko dal kri tudi stotič

»Moja največja želja je, da bi dal lahko stotič kri.« nam je rekel Bogo Tvrđy, prav gotovo redek primer v prostovoljnem dajanju krvi tudi v svetovnem merilu. Devetega marca letos že 97-letni daroval kri za... ne tega ne ve ne on ne tisti, ki jo je dobil. Krvodajalstvo ni samo

Tudi Irena Tvrđy je kot njen oče in njena mati krvodajalka

mo prostovoljno, je tudi anonimno. »In kadarkoli jo bodo potrebovali, jo bom z veseljem dal.« je še pripomnil.

Njegova zadnja štiri darovanja so šla v korist hemofilnih krv, za tako imenovano plazmaforezo. Kaj pa je to, kako to gre? smo ga vprašali. Tako le nam je po domače razložil: »Iz plazmaforeze izdelujejo sredstvo za ustavitelj krvavitve pri hemofilnih. Teh je v Sloveniji okrog 140; znano je, kako težko je pri njih ustavitelj krvavitve. Postopek dajanja krvi za plazmaforezo je seveda bolj zapleten kot običajno darovanje krvi. Najprej mi odvzamejo 400 kubikov krvi. Dajo jo v centrifugo, kjer jo centri fugirajo nekako tri četrt ure. Medtem dobivam v žilo kot na domestilo neko fiziološko raztopino. Ko vzamejo kri iz centrifuge, jo dajo v stiskalnico. Plazma se nabere na vrhu, rdeče krvničke ostanejo spodaj. Ko plazmo spravijo v neko stekleničko, dobim ostanek krvi nazaj v žilo. Potem mi znova vzamejo 400 kubikov in ponovijo ves postopek.«

Za svojo izredno človekoljubnost je Bogo Tvrđy prejel že nekaj odlikovanj. Ko je bil leta

JUNAKI SO MED NAMI

Tovariš Bogo Tvrđy, mož, ki je že 97-krat dal svojo kri. Kako se dostikrat ni in ne vedamo, da so pogumni, nesebični ljudje, tu, čisto zraven nas.

1970 še z nekaterimi prostovoljnimi darovalci krvi iz Slovenije na seminarju krvodajalcev Evrope v Bruslju, so mu tam pripeljalo belgijsko medaljo. Na steni visi diploma glavnega odbora Rdečega križa Slovenije v znak priznanja in zahvale za humanost in patriotizem v krvodajalski službi Slovenije. Rdeči križ Jugoslavije mu je iz Beograda tudi poslal že dve medalji. Rdeči križ Slovenije pa mu je doslej podelil dve odličji za 25-krat darovano kri. Prav gotovo bomo ob proslavi 20-letnice prostovoljnega krvodajalstva v Sloveniji slišali o novem odlikovanju.

Da jabolko ne pade daleč od drevesa, prav gotovo dokazuje Tvrđyeva hčerka Irena. 29. januarja je dopolnila 19 let, pa je že štirikrat dala kri!

To je res veliko, če pomislite, da od 18. leta ni krvodajalec, je pomosno rekel oče. Se enega člana te družine moramo omeniti: ženo tovariša Tvrđyja. Tudi ona je dala že petkrat kri. Se bi jo dajala, pa ne sme več, ker je preslabotna.

Za lepše letovanje borcev naše občine

Pri občini Ljubljana-Center deluje počitniška skupnost zveze združenj borcev NOV, v katero je vključenih 18 občin. Ta skupnost upravlja počitniško naselje v Banjolah na jugu Istre, ki se je iz skromnih začrtkov pred 18 leti razvilo v eno najpomembnejših in najbolj organiziranih. Pri tej skupnosti stalno deluje gradbeno komisija, ki si prizadeva, da bi naselje v Banjolah dobilo zaokroženo podobo, kar bi omogočilo, da bi bilo letovanje cenejše, lepše in primerno zlasti za ostarele in bolehne borce.

Do letos je počitniško naselje ZZE NOV Ljubljana v Banjolah razpolagalo z naslednjimi zgradbami: z zidanim blokom A, ki premore 90 ležišč — sobe so opremljene s sanitarijami, z zidanim blokom B, tudi 90 ležišč, vendar brez sanitarij, s štiriinštirinso hišami s po 12 ležišči in 15 počitniškimi hišicami (vikendi) s po tremi ležišči. Za blok B, montažne hišice in vikende so bile sanitarne skupne, kar je bilo neprimerno zlasti za starejše in bolehne borce. Skupaj je naselje razpolagalo z 273 ležišči in kakšnimi 30 pomožnimi ležišči ter s 50 ležišči za osebe. Kuhinja je omogočala pripravo 500 obrokov, obednica z obedno teraso pa razdelitev teh obrokov v treh izmenah. Lani je v Banjolah letovalo 2562 odraslih in 305 otrok, največ pa so pripravljali po 480 obrokov dnevno.

Glede na težave pri delitvi hrane in potrebo, da bi omogočili letovanje vse večjemu številu ostarelih in bolehnih borcev, je gradbeno komisija izdelala načrt, da bi nekatero zgradbo dogradili, razširili in izpopolnili, izvedli ga bodo v dveh etapah. Prva etapa rekonstrukcije naselja obsega dograditev še ene zidane dependance z 90 posteljami, kjer bodo sobe opremljene s kopalnicami, sanitarijami in centralno kurjavo ter dograditev sanitarij v bloku B. Načrti za to drugo etapo dograditve so že pripravljene, z deli pa bodo začeli letos jeseni po končani počitniški sezoni. Prostor za novo dependanso bodo pridobili tako, da bodo odstranili kovinsko barako »Amerikos«, kjer so ob nastanku naselja najprej letovali otroci padlih borcev, pozneje pa jim je služila za skladišče.

Dela za prvo etapo rekonstrukcije (dozidava in nadzidava restavracija) bodo veljala 1.350.000 dinarjev (novih), dela za drugo etapo pa 3,5 milijona dinarjev. Denar bodo prispevali občinske skupščine, ki so vključene v to počitniško skupnost in nastopajo kot soustanoviteljice in solastnice naselja v Banjolah. To pomeni, da imajo pravico razpolagati z določnim številom ležišč za letovanje borcev s svojega območja, v primeru ukinitve naselja pa do svojega deleža od vrednosti osnovnih sredstev.

Kaj je namen sedanjih del v Banjolah? Rekonstrukcija počitniškega naselja v Banjolah bo omogočila letovanje večjemu številu borcev sploh, saj se bo število postelj povečalo na blizu 400, in letovanje večjemu številu starejših in bolehnih borcev še posebej ter podaljšanje letovske sezone za dober mesec spomladi in pol meseca v oktobru. Vse to bo omogočilo gospodarnije poslovanje počitniške skupnosti in primerno cene, ki bodo omogočale letovanje tudi socialno šibkejšim borcem. Seveda pa se postavlja tudi na katere zahteve borcem in njihovim organizacijam, ki s počitniškimi zmogljivostmi v Banjolah razpolagajo. Potrebna je večja samodisciplina tako posameznikov kot tudi organizacij. Dogaja se namreč, da organizacije pravčasno ne javljajo svojih potreb za letovanje v maju, juniju in septembru, posamezniki pa odpovedujejo letovanje zadnji trenutek, ker se ravna po vremenu in vremenskih napovedih v Ljubljani. Na ta način počitniški skupnosti v Banjolah povzročajo mnoge neprijetnosti in veliko škodo. Vreme na jugu Istre je čisto drugačno od vremena v slovenski Istri ali v Kvarnerskem zalivu, da o vremenu v osrednji Sloveniji niti ne govorimo. Na jugu Istre prevladuje srednjejadranski tip vremena, ki je značilno po izredni ustaljenosti. Mnogi neuki ljudje, ki tega ne vedo ali ne upoštevajo, goljufajo predvsem same sebe pa tudi počitniško skupnost. Da bi to preprečili, je vodstvo počitniške skupnosti sklenilo, da bo z ležišči, rezerviranimi za borce iz posameznih občin, za katere ne bo prejelo letovalnih prijav do 30. aprila, razpolagalo samo, zahtevalo pa bo tudi predplačilo v znesku 10 dinarjev dnevno za vsakega prijavljenca. S. F.

Nagrade so: 1. nagrada 200 din 2. nagrada 150 din 3. nagrada 100 din

Za tretjo panogo (ta je že uveljavljena) pa pridejo v poštev spisi, dopisi, reportaže, intervjuji in podobno gradivo, ki naj posreduje opravljenemu delu, zamisli, predloge drugim. Spise pošljite takoj zopet na isti naslov.

Nagrade so: 1. nagrada 300 din 2. nagrada 150 din 3. nagrada 100 din

V žiriji za drugo in tretjo panogo so: Franček Bohanec, Polde Majdič in Bogdan Finčgar.

Podjetja, ki skrbijo za čistočo, higieno, zdravo bivanje, lepo okolje in podobno, pa bodo iz svojih vrst izbrali in predlagali kandidate iz svojih delovnih kolektivov.

Nagrade so: 1. nagrada 1.000 din 2. nagrada 700 din 3. nagrada 500 din

Za vse nejasnosti ali podrobnjša navodila se obračate na akcijski odbor, ki ima svoj sedež prav tako na gimnazij Poljana (telefon 811-6868).

Vse nagrade bo podelil slovesno povravitelj tekmovanja Bela Ljubljana — predsednik Skupščine mesta Ljubljana diplomirani inženir Miha Košak. Z željo, da bi tudi letos uspešna akcija bela Ljubljana, vas akcijski odbor poziva k sodelovanju in želi obilo uspeha.

Za akcijski odbor: FRANČEK BOHANEČ, profesor

Obvestilo volivcem

Odbornik skupščine občine LJ. Center Janez Škulj, obveščam svoje volivce v krajevni skupnosti Gradšče, da sem jim na razpolago vsako sredo od 16.—17. ure v prostorih krajevne skupnosti Gradšče, Rimska c. 24.

SZDL ŽE VES ČAS POKROVITELJICA

Pokrovitelj te prireditve je že ves čas SZDL Center; Jože Paček meni: »Ob taki poplavi vseh mogočih stripov je SZDL menila, da je treba mladega človeka usmerjati k slovenski literaturi. Določeno število prebranih knjig v enem letu je namreč pogoj za bralno značko. Drugi, a bistveni razlog je v tem, da lahko le slovenska pisana beseda razsejanja mladega človeka z vsemi problemi, stiskami in težimi trenutki slovenskega človeka od nekdanj do današnjih dni. In naš mladi človek, jutrišnji samoupravljavec, lahko le iz dobre domače literature spozna svoj preteklost, svoj sedanjost in se lahko le vendar še vedno najde čas za branje knjige, za razvedrilo.«

Tatjana Volksei, učenka 7. razreda OŠ Majke Vrhovnikove je tekmovala za bralne značke doslej vsako leto, na prire-

RAJKA RAKAR